

בעזהשי"ת

גלי מסכתא

הוכן ע"י ת"ח א' מיקירי ירושלים והופץ על ידי כולל עיון הדף
עיקר כללי מסקנת הסוגיות [ומקורות]
מיועד לאלו שלמדו הסוגיא לתועלת חזרה מקוצרת ושינון

מסכת בבא מציעא

כללים לשימוש

[] = מקור או טעם הדבר
() = הוספת פרט או תוספת ביאור
להל' = להלכה (כמובן לא למעשה)
מדאורייתא = מדאורייתא
לרש"י = שיטת רש"י כשתוס' חולקין - עי' בספר סיכומי גפ"ת את שיטת תוס' (וגם לעיקרי החידושים שבתוס')

בפעם הראשונה כדאי לדקדק מאד בדברי הסיכום כדי לתפוס מלא המובן לאור מה שלמדת בפנים הגמרא, ואח"כ לחזור בקלות הרבה פעמים שיהיו מחודדין בפוך.

נא להכניס השמטות החשובות בעיניך
נא להעיר הערות

©

כל הזכויות שמורות
תש"ס

כתובת להערות :
גפ"ת, רח' חזון איש 36
פעיה"ק ירושלים תובכ"א
טל : 571-2016 (02)

פ"ג המפקיד

גמ' לג: - לה:

ש"ח ששילם - רב הונא - ונשבע שאינו ברשותו [שמא נתן עיניו] -
מקנה לו כפילו [רבא - ל"ק - כאומר לכשתשלמני קנויה מעכשיו חוץ משבח מגופה,
ל"ב - קנויה סמוך לגניבתה - בחצירו אז]
חוץ: מנגנבה מאגם לל"ב דרבא, אטרחיה לב"ד, נשבע ושילם לאביי בב"ק, וספק בחזר
הואבניו "איני משלם", שילם ע"אל בניסושותף ובעלה, חצי, א' מב'
ר' יוחנן - אף "הריני משלם" - לל"ק דר"פ - חוץ משואל [אין מגו מתה מחמת מלאכה - לא
שכיח, לרב זביד - דכל הנאה שלון]
ר' יוסי לשמואל ור' אלעזר לז. - כפל לבעלים (ור' יוחנן חולק)
לוה שמודה במקצת על משכון שנאבד - ישבע המלוה [שלא יוציא הפקדון (לרש"י - ויפסלנו לעדות ושבו')
- לרב הונא: בעדים שנגנבה ויטרח ומייתי, ישבע שאינו ברשותו ויטעון דמצא אח"כ,
רב אשי - מלוה תחלה שאינו ברשותו ולוה כמה שוה]
לוה טוען שמשכון שוה יותר מההלואה ואינו מאמין למלוה - ישבע המלוה שאינו ברשותו ומגלגל
כמה שוה

שומא הדר לבעליה - בטעות לכו"ע;
י"ב חודש לנהרדעי, לעולם לאמימר ולהל' [ועשית הישר והטוב]
חוץ: ממכר, נתן [אדעתא דקרקע], מלאשה שנישאת ומתה [בעל לוקח],
מח' רב אחא ורבינא בשומת עצמו [זביני]

אוכל פירות - מח' - משאדרכתא בידו, משנחתם, מסוף ימי הכרזה

רש"י לד. - לד:

הקנאת כפל - לרש"י - מסרה על מנת כן, לצד א' בגיטין מב: - דקל לפירותיו
"השבע וטול" אינו יכול לחזור
שאל מאשה ושילם לבעל: לרש"י - נכסי מלוג ספק אי הוי "תשלומין"

גמ' לה: - לו:

שוכר שהשאל ונאנס - ת"ק - ישלם לשוכר [קני משעת מיתה] - לר' יוחנן: בנתן רשות "לדעתך",
מלאך המות מה לי התם, השוכר נשבע
ר' יוסי להל' - לבעלים [כיצד עושה סחורה בשל חבירו]
צו: - שכרה ונסבה - בעל פטור [לוקח הוי]

ר' זירא - לת"ק משכיר ששאל והשכיר ושאל חייב לשלם עכאו"א,
ורב אחא מדפתי ומב"ר אשי חולקים [שם שאילה, שכירות אחת היא]
ר' ירמי' - נשבע לשקר בכפירת ממון חייב אשם, כשממ"נ חייב פטור חטאת
לאפוקי מר' אמי דפוטור בשבו' הדיינים [כי תשבע - מעצמו]

שומר שמסר לשומר - רב - פטור [מסרה לבן דעת]
ר' יוחנן - חייב [אביי - אין רצוני ביד אחר, רבא - לא מהימן לי בשבו']
חוץ: מלאנשי בית הגדולים, מי שרגיל להפקיד, ברשות
פשע ומתה כדרכה באגם - אביי - חייב לכו"ע [הבלא דאגמא] חוץ מהדרא לביתו
רבא - פטור לכו"ע [מלאך המות מה לי התם] חוץ מבבית גנב [חיוב אשעת גניבה]

גמ' לז. - לח:

ספק מי הפקיד, ב' כריכות זאח"ז - נותן לכ"א לצאת י"ש [הו"ל למידק]

א' מנה וא' מאתים זה בפני זה, ב' הפקידו בכרך א' - יהא מונח [לא קפדיהו אהדדי] - לרבנן מנה שלישי (ואף שוברים כלי גדול), לר' יוסי הכל [מה הפסיד רמאי]

ספק מי גזל - נותן לכ"א [קנסוהו, לצאת י"ש]

ע"י תביעה (רב יהודה - וגזלן שותק, רב מתנה - צווח) -

ר"ט - מסתלק מהדין ויניח בידו, ר"ע - יתן לכ"א בכרי ושמא

פירות המפקיד אבודין - ת"ק, ר"מ, ר"נ להל' - לא יגע [רב כהנא - רוצה בקב שלו -

ר' יוחנן - חוץ מיותר מכדי חסרונן (לרש"י - דשאר תבואות) דימכור לכהנים בדמי תרומה (חוץ

מייזן והחמיץ וכו' לר"מ [דקם קם, ולא חששו להפסד מועט דקנקן]], ר"נ בר יצחק - חיישינן

שעשאן (יעשנה) תרו"מ - ואפי' ביתר מכדי חסרונן דשכיח לאלתר]

רשב"ג, חכמים דר"מ, ר' יוחנן להל' - מוכרן לאחרים בפני ב"ד [משיב אבידה]

רש"י לז:

שנים שהפקידו כהדדי לרועה, הו"ל למידק - לרש"י - זה א' וזה ב' דהוי דבר הנראה

גמ' לח: - מ:

רב, רב ששת, ת"ק דרשב"ג - אין מורידין קרוב לעבוד נכסי שבוי שלא שמע שמת ("נטושים") [לא

כליא קרנא, דלמא מפסידם]

שמואל, ר"נ, רשב"ג - מורידין כאריס (וכן לבורח מחמת מרדין) [תק"ח שלא נפסדינהו]

חוץ: מהמוכן (מעמידין אפוטרופוס), יורש קטן, קרובקרוב דקרוב בנכסי קטן [יחזיק כירושה

ולא מחין] (אלא נכרי [דאין חזקת ג' שנים בנכסי קטן ואפי' הגדיל])

שמע שמת מורידין, עזב מדעתו ("רטושים") אין מורידין

ספק נכסי שבוי ספק ירש קטן חלקו - אביי - אפוטרופוס אחקו, רבא - על הכל [מגן]

השביח ובא אח חדש - רב חסדא - שבח לאמצע [יורד שלא ברשות] (לרבא בב"ב השביח משלו -

לעצמו), אביי - לעצמו [לא ידע דליחיל], ר' אמי - כאריס ובקטן לאמצע [אין מורידין]

עירב פירות המפקיד בפירותיו:

ת"ק - יפחות כדי חסרונן לפי המדה והזמן [אובדות ומתפזרות]

ר' יוחנן ב"נ - רק לכור א' [עכברים]

ר"י - כורין מותרות בימות הגשמים (לרש"י - כנגד כל חסרונן)

חסרון יין תלויה בפנים ובחומר החבית, דשמן תלוי אם יש שמרים וקנקן חדש

לר"י לוקה מקבל חסרון 1% שמרים [אביי - יכול לערב שמרים ואין מחילה ואיירי לבעה"ב דניחא

בצליל, ר"פ - כיון דאסור לערב "מה אשתכר?"]

ורבנן חולקים [לאביי - אסור לערב, לר"פ - יכול ומוחל]

ר"י - לוקח מקבל פקטים (פסולת גרעינים) רק בשילם כשער תשרי (בזול)

רש"י לט:

לא שמע שמת - לרש"י - קרוב רק כאריס

שמע שמת - לרש"י - אוכל חנם עד שבאו ואח"כ כאריס

גמ' מ: - מב: , מד:

ש"ח שלקחה לצורכו - נשברה מידו חייב

משהניחה - בלא יחדו מקום פטור [כר' ישמעאל דהחזיר א"צ דעת בעלים]

ביחדו חייב [ר' יוחנן - כר"ע דצריך דעת בעלים [רש"י - קם ברשותו], כר' ישמעאל והחזירה

לשאינה מקומה: ר' יעקב בר אבא - ובנטלה ע"מ לגזולה [שליחות יד צריכה חסרון] (רש"י -

לשאלה סגי בהשבה לכ"מ), ר' נתן ב"א - ע"מ לשלוח יד (ליטול מקצת ולא נטל) [א"צ חסרון], רב

ששת - ע"מ לשאלה שלא מדעת דהוי גזלן]

שליחות יד לחיוב אונסין :

ב"ש מג: - בדיבור (רש"י - בפני עדים, רש"י קידושין - בחושב) [על כל דבר פשע],
ב"ה - במעשה קנין [שלח ידן] אפי' ע"י שליח [על כל דבר פשע]
רב, ר' יעקב ב"א - צריכה חסרון [אין יתורא דקרא] שמואל מד. - חוץ מרביעית מחבית יין [כולה
בסיס (רש"י - כמי שנטל והניחו להשתמר והוי שואל אשאר)] וספק בארנקי לדינר
רבא, ב"ש, לוי, ר' נתן ב"א - א"צ חסרון [ר' יוסי בן נהוראי - קרא יתירא בש"ש הנלמד מק"ו
מש"ח (דקרנא עדיפא מכפל), רבא - יתורא מק"ו משואל]
צריכה קנין

{ יהא כספו מצוי בידו ; ישליש מעותיו ; ברכה בסמוי מהעין }

שמירת מעות : לא ישליל לאחוריו [וצרת הכסף בידך]
שמואל - רק בקרקע טפח חוץ מע"ש בין השמשות, ובמפקיד ת"ח מוצ"ש [להבדלה]
האידינא - רק בכותל בטפח הסמוך לקרקע ולקורה

הל' כרב יוסף דתחלתו בפשיעה (לאש) וסופו באונס (נגנב) חייב

לא ידענא = פשיעה

מסר לאמו ונגנב - ישתבע דמסר וישתבע אמו

אפוטרופוס שמסר לבקרא בלי שיני - בקרא הו"ל לעיוני
ובמקח טעות - ישתבע הספסר דלא ידע ומשלם בקרא דמי בשר בזול (2/3)
[רש"י - כר' יוסי דבעלים גובין במקום היתומים] (רש"י - פשרה)

כרי לנפקד ולמפקיד ואמר לשמשו קח מזה ולקח מדמפקיד - הנפקד משלם מה שנהנה

רש"י מא.

שואל שהחזיר לכל מקום פטור מאונסין

שואל שלא מדעת כשלא חיסר מחמת מלאכה, שליחות יד במכחיש

גמ' מג. - מד.

מפקיד מעות - שולחני וחנוני לר"י ישתמש (ור"מ חולק)
אא"כ צרוורין וחתומין או קשר משונה (לל"ב ספק)
לרב הונא כשואל (ומעילה מיד), לר"נ כשומר שכר (רש"י - עד שישתמש) [הנאה דישתמש כשמתרמי
זבינא]

שליחות יד :

הוקרה (ואינו בעין) משלם כשעת הגזילה, או כשעת שבירה ושתיה בידים
הוזלה כשעת שליחות יד ותלוי אי צריכה חסרון, אי שואל שלא מדעת גזלן
שבח גזילה (גיזה וולדות) - ב"ש כר"מ - לנגזל, ב"ה כר"י - כשעת הוצאה (מבעלים)
לר"ע, שמואל להל' (ורבא חולק) - כשעת התביעה [ביום אשמתו]
לשמואל - ובעדים משראוהו (ור' יוחנן חולק)

החסיר יין והחמיצה = גירי דידיה

רש"י מג: - מד.

שליחות יד צריכה חסרון - רש"י מג: - דבהתירא אתא לידו, רש"י מד. - הואיל ולא נטלו ע"מ לגזול כולו